

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.073/2018/5.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke
. Gáspár Mónika előadó bíró
. Csőke Andrea bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Szabó Balázs Gábor Ügyvédi

Az alperes:

Az alperes képviselője: Nagy és Kiss Ügyvédi Iroda

A per tárgya: szerződés részleges érvénytelensége

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.507/2017/7/II. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Fővárosi Törvényszék 7.G.43.326/2016/7. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 95.400 (kilencvenötezer-négyszáz) forint együttes másodfokú perköltséget és felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 48.000 (negyvennyolcezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felek között 2007. november 20-án kölcsönszerződés jött létre, amelyben az alperes a felperes finanszírozási igénye kielégítésére 47.672 CHF összegű kölcsön folyósítását vállalta.
- [2] A kölcsönszerződés I/4. pontja egyebek mellett tartalmazta az alábbi rendelkezést: „Felek kijelentik, és kötelezik magukat arra, hogy bármely elszámolási vita, illetve banki igény kielégítés esetére, vagy a jelen okirat szerinti kölcsönből mindenkor fennálló kölcsön és egyéb tartozás mértékére, a folyósítás tényleges időpontja, a teljesítési kötelezettség lejáratának megállapítása, valamint bármely egyéb a közvetlen bírósági végrehajtás céljából szükséges tény, adat megállapítása tekintetében az Adós Banknál vezetett számlái és a Bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadják el mint közhiteles, aggálytalan tartalmú bizonyítékot. Ennek megfelelően a kölcsön és járulékaik nem, vagy nem szerződés szerinti megfizetése esetén a végrehajtás alapjául szolgáló, mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozást, továbbá a fent hivatkozott tényeket jelen okirat mellett, az Adós Banknál vezetett számláiról, illetve a Bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítvány tanúsítja, amelynek elfogadására a Felek jelen okirat aláírásával kötelezettséget vállalnak.”

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [3] A felperes módosított keresetében a kölcsönszerződés I/4. pontjában írt fenti rendelkezés tisztességtelenségen alapuló semmisségének megállapítását kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209/A. § (2) bekezdése, valamint a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelenségnek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 1. § b) és j) pontjai alapján.
- [4] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.
- [6] A határozat indokolása szerint a törvényszék a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 21. § (1) bekezdésének a) pontja, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Közjegyzői tv.) 112. § (1) bekezdése és a vizsgált szerződésbeli kikötés értelmezésével megállapította, hogy a keresettel támadott szerződéses feltétel célja a peres eljárás kiküszöbölésével a végrehajtási eljárás közvetlen megindításának biztosítása, azonban anélkül hogy a bizonyítási teher megfordítását eredményezné a felek között. Kiemelte egyúttal az elsőfokú bíróság az rPtk. 207. § (1) bekezdésében foglalt értelmezési szabály jelentőségét is. Végül kifejtette, hogy a vizsgált kikötés nem bírt a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés b) pontjának megfelelő tartalommal.

- [7] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította a keresettel támadott szerződéses feltétel érvénytelenségét.
- [8] A jogerős ítélet indokolása szerint a támadott szerződéses feltétellel az alperes a bírósági eljárás mellőzésével a közvetlen végrehajtás lehetőségét kívánta megteremteni. A közokiratba foglalt nyilatkozat az I/4. pontban foglalt kikötés nélkül alkalmatlan a végrehajtás elrendelésére, ugyanis ahhoz nem elegendő a felmondás és közlése közokirati tanúsítása, szükség van ezen felül a kötelezettség, vagyis a követelés mennyiségének igazolására is a megjelölt formában. A perben vizsgált kikötés a Vht. 23/C. § (1) bekezdés c) pontjában írt feltétel megteremtésére szolgál a mindenkor fennálló tartozásnak az alperes által meghatározott összege elfogadásával. A közjegyzői záradékolás törvényben meghatározott feltételei kizárólag a kölcsönszerződés I/4. pontjával - a ténytanúsítvány közhiteles aggálytalan tartalmú bizonyítékként, előre tett elfogadásával - teljesíthetőek az alperes részéről. A szerződéses kikötés nélkül az alperesnek perben kellene érvényesítenie követelését a felperessel szemben, ahol az adósra csak a hitelező sikeres bizonyítását követően hárulna bizonyítási kötelezettség. Megjegyezte a másodfokú bíróság, hogy a jogügylet felmondása alapulhat akár tisztességtelennek minősülő szerződési feltételen is, a felmondás alapján megindult végrehajtást a felperes csak perindítással háríthatja el [Vht. 211. § (2) bekezdés]. Utalt egyúttal a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) Mellékletének q) pontjára, amely nem követeli meg a joghatás tényleges kiváltását a tisztességtelenség megállapításához, elegendőnek tartja, amennyiben a fogyasztóval szerződő fél a vizsgált kikötéssel a hatás kiváltására törekedett.
- [9] A másodfokú bíróság álláspontja szerint ezért, mivel a szerződés tartalmát megismétlő egyoldalú nyilatkozat a kölcsönszerződés I/4. pontjával alkalmas a Vht. 23/C. § (1) bekezdés a) és c) pontja, (2) bekezdése, a Közjegyzői tv. 112. § (1) bekezdés a) és c) pontja szerint megkövetelt konjunktív feltételek teljesítésére, a kikötés nélkül a közjegyzői okiratba foglalt felmondás a végrehajtani kívánt követelés összegét nem igazolná, ebből következően a perbeli szerződéses feltétel megvalósítja a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés j) pontját a bizonyítási teher megfordításával, továbbá az 1. § (1) bekezdés a) és b) pontját is, mert alkalmas arra, hogy az alperes minden vitarendezési módtól elzárkózva kezdeményezzen végrehajtást, az alapul szolgáló feltételek értelmezésével megállapítsa a felperes teljesítésének szerződésszerűségét, a szerződés felmondáson alapuló megszűnését.
- [10] Hozzáfűzte mindehhez a másodfokú bíróság, hogy az rPtk. 209. § (1) bekezdése szerint is megállapítható a nem világos kikötés érvénytelensége, mivel azt a látszatot kelti, hogy a felek kölcsönösen vállalt kötelezettsége a ténytanúsítvány elfogadása,

ezzel szemben az alperes kizárólag előnyökhöz jut, a felperes viszont hátrányos helyzetbe kerül.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [11] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével elsődlegesen az elsőfokú ítélet helybenhagyását, másodlagosan a másodfokú bíróság utasítását kérte új eljárásra és új határozat hozatalára.
- [12] Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontját, az rPtk. 209. § (1) és (5) bekezdését, illetve a 209/A. § (2) bekezdését.
- [13] Kifejtette, a kölcsönszerződést tartalmazó ügyleti okirat biztosítja az alperesnek a jogot arra, hogyha a felperes nem teljesíti a szerződéses kötelezettségét, úgy a kölcsönszerződést felmondja és kérje a közokiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállalást tartalmazó nyilatkozat végrehajtási záradékkal történő ellátását. A perben nem a szerződés, hanem az rPp. szabályai határozzák meg a bizonyítási terhet. Az adós a végrehajtás megszüntetése (vagy korlátozása) iránti perben teljes körűen vitathatja a követelést, annak jogalapját is. A perbeli feltétel tehát nem jelenti a bizonyítási teher ügyfél hátrányára történő megváltoztatását, és nem jár a fogyasztó igényérvényesítési lehetőségeinek kizárásával, illetve meg nem engedett korlátozásával sem.
- [14] Előadta, hogy a vitatott szerződési kikötés nem jelent semmilyen hátrányos eltérést a felperesre nézve a közvetlen bírósági végrehajtásra vonatkozó jogszabályi előírásokhoz képest. A tartozás nyilvántartott összegéről az adósok rendszeres tájékoztatást kapnak, a bankszámlakivonatokat havonta, a kölcsönre vonatkozó adatokat évente rendszeresen megküldi az ügyfélnek, aki az ellen kifogással, vagy panasszal élhet. A panasz elutasítása esetén fogyasztóvédelmi, vagy bírósági eljárást kezdeményezhet a vonatkozó jogszabályi előírások szerint. Ennek lehetőségét a perbeli szerződéses rendelkezés nem zárja ki, továbbá nem fosztja meg az ügyfelet az ellenbizonyítás lehetőségétől sem.
- [15] A Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés b) pontjának helyes értelmezése szerint az a szerződéses feltétel tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet, tehát az alperest egyoldalúan annak megállapítására jogosítja, hogy a saját teljesítése szerződésszerű-e. Tekintettel arra, hogy a perbeli kikötés nem tartalmaz olyan elemeket, amely az alperes saját teljesítésére utalna, a Kormányrendelet hivatkozott pontjába ütközés fel sem merülhet.
- [16] Állította, hogy a kógens pénzügyi ágazati jogszabályok szerint kötelezettsége az alperesnek az adós tartozásának nyilvántartása. Az alperes rendelkezik azokkal az erőforrásokkal, amelyek alapján a kölcsön folyósítására és törlesztésére vonatkozó adatokat megfelelően kezelni tudja. Álláspontja szerint önmagában a tartozásösszegezésének kimutatása és igazolása nem értékelhető valamely szerződéses rendelkezés alperes általi egyoldalú értelmezéseként és

a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja alá vonható kikötésként.

- [17] Véleménye szerint a vitatott szerződéses pont azért sem lehet tisztességtelen az rPtk. 209. § (5) bekezdése szerint, mert azt a jogszabály előírásainak megfelelően határozták meg. Ezen jogszabályi rendelkezések a Közjegyzői tv. 112. § (1) bekezdése, a Vht. 21. §-a, hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 196/2007. (VII. 30.) Kormányrendelet 115. § (1) bekezdés c) pontja, valamint az utóbbival kapcsolatban a PSZÁF által korábban kiadott Bazel II. validációs kézikönyvben meghatározott követelmények.
- [18] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban fenntartására irányult.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [19] A Kúria a jogerős ítéletet a rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az alábbiak szerint jogszabálysértőnek találta.
- [20] Előrebocsátja a Kúria, hogy a pénzügyi intézményeknek - az alábbiak szerint - jogszabályból fakadó kötelezettségük, hogy kölcsönszerződésből eredő követeléseiket nyilvántartsák, azokról a hatóságokat, illetve a hitelfelvevőket tájékoztassák.
- [21] A hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 198/1996. (XII. 22.) Korm. rendelet, majd a 2001. január 1-jén az e rendelet helyébe lépett, azonos című 250/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet előírásai értelmében az alperesnek az ügyfeleivel, köztük a felperessel szemben fennálló követeléseiről folyamatos nyilvántartást kellett vezetnie. A nyilvántartásában szereplő adatokról a pénzügyi vállalkozás által a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete részére szolgáltatandó adatok köréről és az adatszolgáltatás módjáról szóló 52/2005. (XII. 28.) PM rendelet szabályai szerint negyedévente jelentést kellett tennie a Felügyelet részére. A Hpt. 206. § (1) bekezdése pedig előírta, hogy folyamatos szerződések esetén legalább évente egy alkalommal, valamint a szerződés lejártakor egyértelmű, közérthető és teljes körű írásbeli kimutatást küldjön az ügyfeleinek. A kimutatást a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 206. § (2) bekezdése értelmében - az üzletszabályzat vagy szerződés eltérő rendelkezése hiányában - elfogadottnak kellett tekinteni, ha az ügyfél a kézbesítéstől számított 60 napon belül írásban nem emelt kifogást azzal, hogy mindezek a követelés érvényesíthetőségét nem érintik.
- [22] A perbeli jogvita eldöntése szempontjából ügydöntő jelentőségű volt, hogy a felek között létrejött kölcsönszerződés I/4. pontjának azon kikötése, amely szerint a felperes mindenkori fizetési kötelezettségét illetően az alperes saját nyilvántartását, illetve az annak alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadja el mint közhiteles, aggálytalan tartalmú

bizonyítékot, az rPtk. 242. §-a szerinti joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak minősül-e. Tartozáselismerés esetén ugyanis a bizonyítási teher megfordul, és az adósnak kell bizonyítania, hogy az elismert tartozása nem áll fenn (BH1991.439.).

- [23] A fél nyilatkozatához - amint arról a Legfelsőbb Bíróság az EBH2000.309. szám alatt közzétett határozatában egyértelműen állást foglalt - a tartozáselismerés jogkövetkezményei akkor fűződhetnek, ha a tartozás elismerése magyarázatot nem igénylő módon, kifejezetten és félreérthetetlenül történik. Ennek az elvárásnak csak az olyan tartozáselismerő nyilatkozat felel meg, amelyet már fennálló, összegszerűen meghatározott követelés tekintetében tettek meg. A per tárgyát képező szerződéses rendelkezés viszont ilyenek nem tekinthető, e kikötés esetében ezért nem érvényesülnek a tartozáselismerés joghatásai.
- [24] A kereset tárgyát képező szerződéses kikötés nem volt a felperes részéről joglemondásként sem értékelhető. Az egyoldalú joglemondás fogalmi körébe ugyanis az a nyilatkozat vonható, amellyel a jogalany az őt kétségkívül megillető jogosultságról kifejezetten lemond. Az rPtk. 207. § (4) bekezdése értelmében az igényérvényesítésről vagy a vitatásról való lemondásnak félreérthetetlennek és határozottnak kell lennie, nincs helye a nyilatkozat kiterjesztő tartalmú értelmezésének (BH1993. 673.). Rámutat továbbá a Kúria, hogy polgári peres eljárásban a felek eljárási jogaira és kötelezettségeire - idetartozik a tényállítási és bizonyítási kötelezettségük, illetve lehetőségük is, amely peres státuszukból fakadóan a peres felek mindegyikét megilleti - az rPp. közjogi jellegű szabályai az irányadóak. Az rPp. kógens szabályait a felek szerződéses autonómiája nem törheti át.
- [25] Nem állít fel a keresettel támadott szerződéses kikötés a felek szerződésében olyan vélelmet sem, amelynek értelmében az alperes az igénye alapjául szolgáló, valamely egyébként bizonyítást igénylő tényt egy attól különböző, másik tény bekövetkezésével és igazolásával bizonyíthatná, és így képes lenne elhárítani bizonyítási kötelezettségét a bizonyítást igénylő, döntő tényre nézve. A kölcsönszerződés I/4. pontjának ilyen tartalom nem tulajdonítható.
- [26] Mindezekből következően, mivel a kölcsönszerződéses I/4. pontjának hivatkozott rendelkezése sem tartozáselismerést, sem joglemondást nem tartalmaz és nem minősíthető a fent kifejtettek szerinti vélelem hatásával bíró kikötésnek sem, a bizonyítási kötelezettség alakulását, a bizonyítási eljárás lefolytatását nem befolyásolja, a bizonyítási terhet nem fordítja meg.
- [27] Ez azt jelenti, hogy amennyiben az alperes a jelen szerződésből eredő követelését a felperessel szemben peres úton kívánja érvényesíteni, a perben az rPp. 164. § (1) bekezdése értelmében őt terheli annak bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre, ennek alapján milyen összeget folyósított a felperes részére, a saját nyilvántartásában rögzített felperesi

törlesztésekre figyelemmel mekkora a felperessel szemben fennálló követelése. Az alperes erre vonatkozó tényállításai - maga a ténytanúsítvány is - nyilvánvalóan a saját nyilvántartásán alapulnak, vita esetén azonban perben az alperesnek be kell mutatnia a nyilvántartás elszámolási elveit, módszereit és adatait, számításait le kell vezetnie. Ha a felperes mindezeket követően is azt állítja, hogy az alperes elszámolása nem felel meg a szerződésben foglaltaknak, illetőleg a közölt számítás hibás, vagy arra hivatkozik, hogy részéről nagyobb összegű teljesítés történt, ellenbizonyítással élhet.

- [28] Amennyiben pedig a felperes azt állítja, hogy túlfizetése keletkezett és ebből eredően igényt érvényesít az alperessel szemben, az alperes nyilvántartásában szereplő - a jogvita eldöntése szempontjából releváns, bizonyításra szoruló - tényekkel kapcsolatban a bizonyítási szükséghelyzet jogintézménye bírósági gyakorlatban kimunkált elveinek alkalmazása merülhet fel.
- [29] A per tárgyává tett kikötés - az alábbiakra tekintettel - nem befolyásolja a kölcsönszerződésből eredő követelés kapcsán a végrehajtási záradék kiállításának feltételeit, tehát nem érinti a szerződő felek igényérvényesítési, illetve védekezési lehetőségeit, és nem hat ki a végrehajtási záradék alapján indult végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perekben a bizonyítási kötelezettség alakulására sem.
- [30] A Vht. felek közötti szerződéskötés idején hatályos 21. § (1) bekezdése, illetve a jelenleg hatályos 23/C. § (1) bekezdése értelmében végrehajtási záradékkal látható el a közjegyzői okirat, ha az tartalmazza a szolgáltatásra és ellenszolgáltatásra irányuló vagy egyoldalú kötelezettségvállalást, a jogosult és a kötelezett nevét, a kötelezettségvállalás tárgyát, mennyiségét (összegét) és jogcímét, valamint a teljesítés módját és határidejét. Ha a kötelezettség feltételnek vagy időpontnak a bekövetkezésétől függ, a végrehajthatósághoz a Vht. korábbi 21. § (2) bekezdése, illetve jelenlegi 23/C. § (2) bekezdése szerint az is szükséges, hogy a feltétel vagy időpont bekövetkezését közokirat tanúsítsa.
- [31] E szabályok értelmében a közokiratba foglalt kölcsön- vagy lízingszerződés, illetve egyoldalú kötelezettségvállalás alapján az adós tartozásának már lejárt részleteire minden további feltétel nélkül, a szerződés felmondása esetén a teljes tartozás összegére pedig akkor van helye végrehajtási záradék kibocsátásának, ha a végrehajtást kérő az adós szerződésszegése miatt szintén közokiratba foglalt jognyilatkozattal felmondta a szerződést. Az, hogy ez utóbbi esetben a szerződésszegés valóban bekövetkezett-e és így az emiatt közölt felmondás jogszerű-e, a végrehajtási záradék kiállítására irányuló kérelem elbírálása során érdemben nem vizsgálható, e vonatkozásban elegendő a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata (BH1997.348., BH2002.491., Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.).
- [32] Az adós szerződésszegésének, illetőleg a felmondásnak a tényét, valamint a végrehajtást kérő nyilvántartásai szerint fennálló

tartozás aktuális összegét a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata alapján rögzítő, a Közjegyzői tv. 111. §-ában szabályozott közjegyzői okirat nem ügyleti okirat, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ilyen okirat kiállítását a végrehajtást kérő akkor is kérheti a közjegyzőtől, ha erről az adóssal kötött szerződésben előzetesen külön nem rendelkeztek, illetve az adós előzetesen nem nyilatkozott külön arról, hogy a végrehajtást kérő nyilvántartásában rögzített adatok a ténytanúsítvány kiállításának alapjául szolgálhatnak.

- [33] A közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását és a végrehajtási záradék kibocsátását tehát a végrehajtást kérő e szerződéses kikötés hiányában is ugyanilyen módon és tartalommal kérhetné.
- [34] Ha a végrehajtási záradék kiállítására sor kerül, az adós a tartozását valóban csak az rPp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben vitathatja. Ez azonban a végrehajtási záradék és a közjegyzői tanúsítvány jogintézményére vonatkozó, a fentiekben ismertetett szabályokból következik. A peres felek között létrejött kölcsönszerződés e vonatkozásban sem biztosít több jogosultságot az alperes részére, illetve nem ró több kötelezettséget a felperes terhére, mint amelyek az irányadó jogszabályok alapján őket egyébként megilletnék, illetőleg terhelnék.
- [35] A bizonyítási teher pedig az rPp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben is az rPp. 164. § (1) bekezdésének megfelelően alakul. A bizonyítási teher alakulása körében tehát a kölcsönszerződés I/4. pontjában foglaltak a felperes jogi helyzetét nem érintik, nem teszik azt hátrányosabbá.
- [36] A szerződéses kikötés tisztességtelensége megállapításának az rPtk. 209. § (1) bekezdésében írt feltétele erre figyelemmel nem valósult meg, az alperes a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit nem határozta meg a jóhiszeműség és tisztesség követelményeinek megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára. Az irányadó törvényi szabályozáshoz képest nem biztosított kedvezőtlenebb jogi helyzetet a fogyasztó számára.
- [37] A végrehajtás közjegyzői okirat záradékolása útján, tehát a peres út igénybevétele nélküli elrendelését lehetővé tevő szabályozás az Alkotmánybíróság 1423/B/2010.AB és 1245/B/2011.AB számú határozatai szerint nem alkotmányellenes, nem sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, és az Európai Unió Bírósága C-32/14. számú Erste Bank kontra Sugár Attila ügyben hozott határozata szerint nem összeegyeztethetetlen a fogyasztói irányelv fogyasztóvédelmi követelményeivel sem.
- [38] Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet alaptalanul, az rPtk. 209. §-ának, illetve a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjainak téves alkalmazásával állapította meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés I/4. pontja a bizonyítási terhet a felperes terhére hátrányosan változtatta meg.
- [39] Utal a Kúria a BH2018. 146. számon közzétett döntésére is, amelyben

kifejtette, amennyiben a kölcsönszerződés vizsgált kikötésének tartalma mégsem volna egyértelműen megállapítható, az rPtk. 207. § (2) bekezdésében foglalt értelmezési szabály alkalmazása válna szükségessé. Aszerint a vitás tartalmú általános szerződési feltétel - vagy fogyasztói szerződés - tartalmát a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezés szerint kell megállapítani. A kikötést alkalmazó alperes perben tett nyilatkozata értelmében a vizsgált szerződéses feltétellel a közjegyzői tanúsítvány pusztán az alperes egyoldalú - a felperes teljesítésével összefüggésben nyilvántartott adatokra vonatkozó - nyilatkozatához kapcsolódik. A per tárgyává tett kikötésnek tehát az rPtk. 207. § (2) bekezdésére figyelemmel sem tulajdonítható olyan tartalom, amely kihatna a felek igényérvényesítési és bizonyítási lehetőségeire, kötelezettségeire.

[40] A Kormányrendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja a fogyasztói szerződés azon rendelkezését minősíti tisztességtelennek, amely kizárólagosan jogosítja fel a fogyasztóval szerződő felet annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A Kormányrendelet hivatkozott rendelkezésének mind a nyelvtani, mind a fogyasztói irányelv 3. cikk (3) bekezdése és Mellékletének 1. m) pontja figyelembevételével történő értelmezéséből az következik, hogy az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel saját teljesítése megfelelőségének megállapítására. A keresettel támadott szerződéses rendelkezés azonban nem tartalmaz az alperest a megjelölt körben megillető egyoldalú jogosítványt, nem érinti (nem vonja el) az alperessel szerződő fél - a felperes - kötelmi jogát arra, hogy az alperes szolgáltatásának megfelelőségét megítélje és minősítse [rPtk. 283. §], ezért nem minősült tisztességtelennek a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja szerint. Az ügy tárgyát képező kikötés az előzőekben, a bizonyítás körében kifejtettek szerint nem volt kizárólagos jellegűnek tekinthető a felperes tartozásának összegét, illetve a kölcsönügylet egyéb lényeges adatát illetően sem [Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.].

[41] Megjegyzi a Kúria, hogy amennyiben a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés b) pontjának, valamint a fogyasztói irányelv Melléklete 1. m) pontjának hatálya az olyan tartalmú kikötésre is kiterjedne, amely kizárólagos jelleggel a fogyasztóval szerződő felet jogosítja a fogyasztó szerződésszerű teljesítésének megállapítására, a per tárgyává tett szerződéses kikötés tisztességtelenségének megállapítására ebben az esetben sem kerülhetne sor. A kölcsönszerződés I/4. pontjának ugyanis nem lehet olyan tartalmat tulajdonítani, amely az alperest feljogosítaná a felperes teljesítése megfelelőségének megítélésére.

[42] A Kormányrendelet 1. § (1) bekezdésének a) pontja a fogyasztói szerződés azon rendelkezését minősíti tisztességtelennek, amely valamely (bármely) szerződéses feltétel értelmezésére a fogyasztóval szerződő felet jogosítja egyoldalúan. Ennek megfelelő, illetve e körbe vonható tartalommal azonban a perben vizsgált szerződéses kikötés egyáltalán nem rendelkezik: sem közvetlen,

kifejezett tartalma alapján, sem egyéb úton nem azonosítható a felek értelmezési jogát rendező szabályként. A támadott szerződéses feltétel nem befolyásolja a szerződéses nyilatkozatok értelmezése mikéntjét és alakulását az rPtk. 207. § (1) és (2) bekezdései szerint.

- [43] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Záró rész

- [44] Az eredményes felülvizsgálati kérelem alapján a pervesztes felperes - az elsőfokú ítéletben foglalt perköltségen felül - köteles az alperes 70.000 Ft lerótt felülvizsgálati eljárási illetékből, valamint a jogi képviseletével a másodfokú és a felülvizsgálati eljárásban felmerült munkadíjból álló perköltségének megfizetésre az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése szerint. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján jelentősen mérsékelte, figyelemmel arra, hogy az ügy bonyolultságára és az igen nagy számú, a perbelivel azonos, illetve hasonló tényállású ügyben az alperesi védekezés azonossága mellett azt eltúlzottnak találta. Az ügyvédi munkadíj az IM rendelet 4/A. § (1) bekezdése alapján az Áfát tartalmazza. A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetékről a Kúria az rPp. 78. § (1) bekezdésén túl a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 13. § (2) bekezdése alkalmazásával rendelkezett.
- [45] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

, 2018. november 20.

. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Csőke Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelül: